

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 145/17

mun. Chișinău

26 octombrie 2023

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Dumitrița OSADCII, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Vasile Iapără, director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni, IDNP XXXXX, domiciliat în or. XXXXX, str. XXXXX, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La data de 26.07.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 6768 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Vasile Iapără, director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni și manager al Centrului de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod numeric atribuit 202302500001.

Potrivit sesizării, dl Vasile Iapără, în calitate de director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni și manager al Centrului de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni ar fi admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese manifestat prin emiterea actelor administrative în privința persoanei apropiate XXXXX (soție).

În corespundere cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

În urma verificării sesizării sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor legale stabilite la art. 75 alin. (1) din Codul Administrativ.

Potrivit datelor din sistemul informațional e-Integritate s-a stabilit că, dl Vasile Iapără deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), prin exercitarea funcției de director al I.P. Școala

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

Profesională din or. Criuleni.

Conform materialelor atașate la sesizare, se confirmă faptul că, dl Vasile Iapără în calitate de director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni a emis acte administrative în privința soției acestuia, și anume: Ordinul nr. 2 din 01.04.2022 cu privire la angajare și eliberare a personalului în Centrul de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni și Ordinul nr. 8 din 01.09.2022 cu privire la repartizarea funcțiilor și angajare a personalului în Centrul de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni.

Respectiv, la data de 24.08.2023 prin Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 116/17, în privința dlui Vasile Iapără, director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

La data de 25.08.2023, în adresa electronică a dlui Vasile Iapără (XXXXXX) a fost expediat demersul nr. 04-17/6225 (care a fost recepționat în aceeași zi), prin care a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, precum și despre drepturile de care beneficiază în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 132/2016, în calitate de persoană supusă controlului.

La etapa verificării prealabile a sesizării cât și în cadrul controlului, în temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a)-d), art. 33 alin. (6) – (7) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a consultat „Registrul de Stat al Populației”, unde a stabilit că dna XXXXX este soția subiectului controlului, astfel confirmându-se relațiile de persoane apropiate, în sensul definit de art. 2 al Legii nr. 133/2016.

De evidențiat că, principiile generale de evitare a conflictelor de interese, categoriile conflictelor de interese și modul de declarare și soluționare a acestora sunt aspecte reglementate la art. 11-14 al Legii nr. 133/2016.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016:

- conflictul de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

- interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

- persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), (5) al aceluiași act normativ rezultă că, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3

zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

- să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În context, dl Vasile Iapără a avut obligația să informeze organul ierarhic superior despre situația de conflict de interese real în care s-a aflat, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită acte administrative și să nu încheie acte juridice până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese.

Totodată, conform art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării în persoana dlui Vasile Iapără, putea soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la emiterea actului administrativ, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Conform art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.

Art. 14 alin. (3) al aceluiași act normativ stabilește că, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

La caz, inspectorul de integritate a solicitat și respectiv, a recepționat informații, acte, documente justificative relevante controlului efectuat și a stabilit că, dl Vasile Iapără în calitate de angajator al instituției publice a emis Ordinul nr. 2 din 01.04.2022 cu privire la angajare și eliberare a personalului în Centrul de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni și Ordinul nr. 8 din 01.09.2022 cu privire la repartizarea funcțiilor și angajare a personalului în Centrul de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni în privința dnei XXXXX (soția) în calitate de asistent social, responsabil de evidența persoanelor și repartizarea acestora.

Reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului s-a stabilit că dl Vasile Iapără în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, având interes personal ce rezultă din relațiile sale cu persoana apropiată „soție” a emis acte administrative în privința acesteia, ignorând prevederile legale de declarare și soluționare a conflictului de interese real.

În acest context, în vederea respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-17/7515 din 02.10.2023, inspectorul de integritate i-a solicitat subiectului controlului să-și prezinte punctul de vedere asupra admiterii conflictului de interese în exercitarea funcției de director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni în raport cu persoana apropiată.

La data de 04.10.2023, în cadrul Autorității a fost înregistrat cu nr. 9633 explicația subiectului controlului prin care comunică: „...invazia Rusiei în Ucraina pe data de 24 februarie 2022 m-a determinat să mă adresez Ministerului Educației și Cercetării cu o scrisoare nr. 01-18/16 din 28 februarie 2022 prin care informăm că instituția poate oferi un cămin pentru persoanele refugiate. Ulterior, președintele Consiliului raional Criuleni împreună cu deputați,

reprezentanți ai Guvernului au organizat o comisie prin care au cerut să oferim un cămin pentru Centrul de Plasament. Comisia a găsit de cuviință că condițiile erau satisfăcătoare pentru a primi refugiați. Ulterior, din două modalități de organizare prin ordinul Asistenței Sociale raionale și prin adresarea mea directă către ANAS au lăsat cea de-a doua (pe umerii mei). La 28 februarie 2022 în cămin erau toate camerele ocupate inclusiv și camerele de deservire socială cu refugiați. Ordinul de înființare a Centrului de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni a fost emis la 02 martie 2022. Demersul adresat ANAS avea ca persoană responsabilă dl XXXXX, director adjunct pentru instruire și educație. Ulterior a refuzat și o altă persoană nu a dorit, ceea ce m-a obligat să-mi asum responsabilitățile. [...] Ordinul nr. 2 din 01 aprilie 2022 a fost emis având necesitatea de a introduce asistent social cu studii unde colegii mei nu au dorit să participe, dar și din refuzul dnei XXXXX [...]. Ordinul nr. 8 din 01 septembrie 2022 unde se regăsește soția mea XXXXX, era emis, dar nu era semnat. În momentul când a venit controlul de la Curtea de Conturi secretara a depistat la solicitarea inspectorului să prezinte toate ordinele Centrului de Plasament Temporar pentru Refugiați nr. 48 din or. Criuleni, erau emise, dar nu erau semnate. Au fost semnate cu ștampila "semnătura personală" la dispoziția mea, iar eu am uitat că în ordinele în cauză este soția mea XXXXX, acesta fiind și motivul că nu am depus Declarația privind conflictul de interese în raport cu soția XXXXX. [...] Socot că a fost o eroare umană fără intenții speciale personale".

Analizând explicațiile dlui Vasile Iapără prin prisma cadrului legal și materialul probatoriu disponibil, inspectorul de integritate reține că, argumentele invocate de către subiect, vin în contradicție cu instituția evitării conflictelor de interese și modul de soluționare ale acestora, astfel, pentru fiecare acțiune contrară legislației intervine instituția sancționării.

În contextul celor expuse supra, urmare a examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate în baza materialelor acumulate, având în vedere cadrul legal pertinent ce guvernează speța, inspectorul de integritate constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Vasile Iapără manifestat prin emiterea actelor administrative în privința persoanei apropiate prin ce a admis consumarea conflictelor de interese în sensul art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016.

Urmare a celor constatate, potrivit prevederilor art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prin prisma art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Sub aspect procedural, în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese inspectorul de integritate:

- a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;
- b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului a raporturilor

de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru aceasta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Din informațiile disponibile, în baza probatoriului administrat, inspectorul de integritate atestă că, subiectul controlului vizat nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate. Subsecvent, nu a fost posibilă identificarea prejudiciului adus interesului public.

Din aceste considerente, inspectorul de integritate consideră disproporționată solicitarea încetării raporturilor de muncă și consideră excesivă aplicarea interdicției de ocupare a funcției publice sau de demnitate publică subiectului vizat.

Ținând cont de aceste constatări, pentru abaterile comise, dlui Vasile Iapără, director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni, urmează ai fi aplicată sancțiune contravențională conform prevederilor Codului Contravențional al RM.

În baza celor expuse, exercitând dreptul discreționar în conformitate cu prevederile art. 19, art. 20 și art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, art. 12, 14 și 23 din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Vasile Iapără, director al I.P. Școala Profesională din or. Criuleni, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese real și admiterea conflictului de interese consumat în cazul emiterii actelor administrative în privința persoanei apropiate „soție” în circumstanțele descrise în prezentul Act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Vasile Iapără actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4. În condițiile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, Actul de constatare poate fi contestat în aceleași condiții de către autorul sesizării.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Dumitrița OSADCII